

Huvudman

Sundsvalls kommun
skolan@sundsvall.se

Beslut

Datum 2026-06-23

Dnr SI 2026:2852

Sida 1 (5)

Ärendet

Riktad tillsyn av dimensionering och planering av utbildning i gymnasieskola i Sundsvalls kommun.

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen genomför under våren 2026 riktade tillsyner för att kontrollera om verksamheten vid de huvudmän som ingår i tillsynerna uppfyller författningarnas krav att ta hänsyn till ungdomars efterfrågan och arbetsmarknadens behov vid sitt beslut om vilka utbildningar som ska erbjudas och antalet platser på utbildningarna i gymnasieskolan, såvitt gäller de nationella programmen samt introduktionsprogrammen programinriktat val och yrkesintroduktion utformade för en grupp elever. Tillsynen omfattar inte nationella program som är riksrekryterande för vilka Skolverket bestämmer antal platser.

Tillsynen omfattar endast de utbildningar som Sundsvalls kommun själv anordnar. Tillsynen har genomförts genom granskning av material inskickat av kommunen samt intervju med representanter för kommunen den 10 juni 2026.

Motivering av beslutet

Planering och dimensionering av utbildning i gymnasieskolan

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Sundsvalls kommun har i inskickad dokumentation uppgett att kommunen anordnar utbildning på åtta yrkesprogram och fem högskoleförberedande program. Sundsvalls kommun har ingått ett primärt samverkansavtal med samtliga kommuner i Västernorrlands län. Samverkansavtalet syftar bland annat till att öka det tillgängliga utbudet av utbildning på gymnasial nivå, underlätta ungdomars etablering på arbetsmarknaden och förbättra kompetensförsörjningen till välfärd och näringsliv.

Av inkommen dokumentation framgår vidare att gymnasiechefgruppen utgör samverkansområdets beredande organ. Arbetet bedrivs vid

regelbundna möten inom gymnasiechefsgruppen. Inför framtagandet av förslag på kommande gymnasieutbud får de arbetsmarknadsprognoser och inspel från Region Västernorrland och Arbetsförmedlingen. Kommunen utgår också från Skolverkets regionala planeringsunderlag för Västernorrlands län i arbetet med planering och dimensionering av utbildning i gymnasieskolan. Detta för att erbjuda ett utbildningsutbud som matchar ungas efterfrågan samt arbetsmarknadens behov.

Vid intervju uppger kommunens representanter att det finns ett antal olika branschråd varigenom kommunen tar vara på branschens expertis och får förståelse för behoven på arbetsmarknaden.

Yrkesprogram

Av Skolverkets regionala planeringsunderlag för Västernorrlands län framgår att andelen erbjudna platser bör öka på bygg- och anläggningsprogrammet, el- och energiprogrammet, fordons- och transportprogrammet, industritekniska programmet samt vård- och omsorgsprogrammet. Enligt planeringsunderlaget bör platserna på barn- och fritidsprogrammet, försäljning- och serviceprogrammet samt restaurang- och livsmedelsprogrammet minska.

Av inskickad dokumentation framgår att antalet platser på yrkesprogrammen varit oförändrade under läsåren 2024/25 och 2025/26. Inför läsåret 2026/27 har en ökning skett med 14 platser på bygg- och anläggningsprogrammet. På övriga program har antalet platser behållits, men det har skett en utökning av antal inriktningar på industritekniska programmet. Kommunen uppger i det skriftliga materialet att de vid planeringen och dimensioneringen använt sig av historiskt söktryck, systematisk uppföljning av den preliminära sökperioden och efterföljande analys av simuleringskörningar hos antagningsenheten. Vidare har de använt sig av Skolverkets regionala planeringsunderlag och Västernorrlands eget planeringsunderlag i kombination med en lokal förståelse av arbetsmarknaden. Det pågår ett utvecklingsarbete kring branschråden för att samtliga ska kunna spegla arbetsmarknaden på ett likvärdigt sätt.

Representanterna från kommunen uppger i intervju att det finns ett stort elevintresse för el- och energiprogrammet, men att det har varit utmaningar med att ordna tillräckligt med platser för arbetsplatsförlagt lärande (APL). Vad gäller fordons- och transportprogrammet saknar många av de förstahandssökande gymnasiebehörighet och på vård- och omsorgsprogrammet har kommunen haft svårt att fylla befintliga platser tidigare läsår på grund av lågt söktryck. Lokalfrågan är ytterligare en faktor att ta i beaktande och det skulle behövas ombyggnationer för att få plats med fler elever på programmen. På industritekniska programmet har kommunen sedan läsåret 2025/26 erbjudit en ny inriktning efter önskemål

från branschen. Det är ett ökat söktryck på programmet och det finns möjlighet för utökning av platser framöver tack vare kommande lokalförändringar. Bygg- och anläggningsprogrammet har ökat antalet platser utifrån högt söktryck och branschens uttryckta behov av utbildad personal samt med hänsyn till såväl Skolverkets regionala planeringsunderlag som Västernorrlands eget planeringsunderlag.

För de yrkesprogram där Skolverkets regionala planeringsunderlag anger att antalet platser bör minska uppger kommunens representanter att de vid bedömningen av att behålla antalet platser tagit hänsyn till lokala förutsättningar i kommunen. Sundsvall är en av de restaurangtätaste städerna i Sverige och har Sveriges tredje största handelsområde vilket betyder att det finns en lokal efterfrågan på arbetskraft inom dessa områden. Vidare har en enskild huvudman som erbjöd försäljnings- och serviceprogrammet nyligen lagt ner sin skolverksamhet i staden trots ett stort intresse för programmet.

Högskoleförberedande program

Av Skolverkets regionala planeringsunderlag för Västernorrlands län framgår att andelen erbjudna platser bör minska på ekonomiprogrammet, estetiska programmet och samhällsvetenskapsprogrammet. Andelen erbjudna platser på naturvetenskapsprogrammet och teknikprogrammet bör bibehållas på oförändrad nivå.

Av inskickad dokumentation framgår att antalet platser på ekonomiprogrammet och naturvetenskapsprogrammet varit oförändrade under läsåren 2024/25, 2025/26 och 2026/27. Inför läsåret 2026/27 har antalet platser på estetiska programmet fördubblats från 32 till 64 platser och samhällsvetenskapsprogrammet har ökat från 90 till 106 platser. Teknikprogrammet har sedan läsåret 2024/25 minskat från 90 platser till 64 platser läsåren 2025/26 och 2026/27.

Kommunens representanter uppger i intervju att det har varit ett stort intresse för de högskoleförberedande programmen och att det är unikt i regionen att Sundsvall har ett universitet. Antalet förstahandssökande överstiger antalet platser på samhällsvetenskapsprogrammet och på ekonomiprogrammet ligger söktrycket bara precis i paritet med antalet platser. Vidare har en fristående huvudman i kommunen valt att lägga ner sin utbildning på både samhällsvetenskapsprogrammet och ekonomiprogrammet, vilket motsvarar 30 platser på varje program. Trots detta har kommunen valt att inte utöka antalet platser på något av de två programmen. Om kommunen skulle minska antalet platser skulle eleverna söka sig till de fristående skolorna i kommunen. Ökningen av antalet platser på samhällsvetenskapsprogrammet inför läsåret 2026/27 avser uppstart av en ny utbildning med separat sökväg som riktar sig till elever med ett dokumenterat behov av specialpedagogiskt stöd. Det finns ingen

motsvarande utbildning i någon av kommunerna i det primära samverkansområdet och det har rönt stort intresse från både politik och vårdnadshavare. Minskningen av antalet platser på teknikprogrammet inför läsåret 2025/26 berodde på ett betydligt lägre söktryck och kommunen har trots minskningen fortsatt svårt att fylla platserna, vilket även är fallet för den fristående huvudman som erbjuder teknikprogrammet i kommunen.

Vad gäller det estetiska programmet uppger Sundsvalls kommun i det skriftliga materialet att de har startat två nya inriktningar på programmet som medfört en ökning av antal platser. För den ena inriktningen fanns ett stort antal sökande till den av en fristående huvudman arrangerade utbildningen, medan den andra inriktningen (dans) är helt ny i kommunen. Inriktningen finns sedan tidigare i en kommun i det primära samverkansområdet, men med begränsade pendlingsmöjligheter. Det finns dessutom stora anordnare av dans som fritidsaktivitet och tävlingsform i kommunen. Även om antalet platser på estetiska programmet i just Sundsvalls kommun är högre än riktvärdet som anges i Skolverkets regionala planeringsunderlag, är det sammantagna antalet platser på programmet sett till hela det primära samverkansområdet inte högt. Vidare syns intresset vara relativt i linje med antalet platser på de nya inriktningarna.

Introduktionsprogram

Sundsvalls kommun anordnar inte programinriktat val och yrkesintroduktion utformade för en grupp elever, däremot erbjuds intresserade elever som inte är behöriga till nationellt program programinriktat val eller yrkesintroduktion i mån av plats.

Rättslig reglering

Enligt 2 kap. 2 a § skollagen ska varje kommun samverka med minst två andra kommuner om uppgifter i gymnasieskolan. Samverkan ska ske genom ett avtal (primärt samverkansavtal). Även samverkan som sker på annan liknande grund anses som primärt samverkansavtal. De samverkande kommunerna bildar ett primärt samverkansområde för utbildningen. Regeringen får meddela föreskrifter om undantag från kravet på samverkan med minst två kommuner med hänsyn till kommunernas geografiska placering. Sådana föreskrifter får ange vad som ska gälla i fråga om planering, dimensionering och erbjudande av utbildning för kommuner som omfattas av undantaget.

Av 2 kap 2 b § skollagen framgår att det primära samverkansavtalet ska avse planering, dimensionering och erbjudande av utbildning. Bestämmelser om vilka utbildningar samverkansavtalet ska omfatta finns i 15 kap. 30 a § första stycket.

I 15 kap. 30 a § skollagen anges att ett primärt samverkansavtal enligt 2 kap. 2 b § ska omfatta nationella program och introduktionsprogrammen programinriktat val och yrkesintroduktion utformade för en grupp elever. En kommun i det primära samverkansområdet ska erbjuda all sådan utbildning som anordnas av någon av kommunerna i samverkansområdet.

Av 15 kap 30 b § skollagen framgår att när en kommun bestämmer vilka utbildningar som ska erbjudas och antalet platser på utbildningarna ska den ta hänsyn till ungdomarnas efterfrågan och arbetsmarknadens behov. Kravet på att ta hänsyn till arbetsmarknadens behov gäller endast de nationella programmen och introduktionsprogrammen programinriktat val och yrkesintroduktion utformade för en grupp elever.

Av 16 kap 42 § skollagen framgår att en hemkommun ansvarar för att alla behöriga ungdomar i kommunen erbjuds utbildning på nationella program. Erbjudandet ska omfatta ett allsidigt urval av nationella program och nationella inriktningar. Vid bedömningen av om ett allsidigt urval erbjuds får kommunen även ta hänsyn till utbildningar som erbjuds av enskilda huvudmän med skolenheter i kommunen eller i en annan kommun inom ett primärt samverkansområde som kommunen ingår i.

Skolinspektionens bedömning

Av utredningen framgår att Sundsvalls kommun tagit hänsyn till både ungdomars efterfrågan och arbetsmarknadens behov när de bestämt vilka utbildningar som ska anordnas och antalet platser på dessa utbildningar. Sundsvalls kommun har beaktat såväl Skolverkets regionala planeringsunderlag för Västernorrlands län som lokala förutsättningar och elevers efterfrågan i form av statistik över söktryck, fört dialog med branschråd och andra kommuner i samverkan samt på ett objektivt och sakligt sätt beaktat detta i besluten.

Av ovan redovisade omständigheter framkommer således inte att Sundsvalls kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller att ta hänsyn till ungdomars efterfrågan och arbetsmarknadens behov vid planering och dimensionering av utbildning i gymnasieskolan. Ärendet ska därför avslutas.

X Mikaeil Yousefi

Beslutsfattare
Signerat av: Mikaeil Yousefi

X Pernilla Cederbom

Föredragande
Signerat av: Pernilla Cederbom